

Alte Drucke

**EX P. TE=||RENTII COMOEDI=||IS, LATINISSIMAE ||
COLLOQVIORVM FOR-||MVLAE, ORDINE || SELECTAE.|| VNA
CVM EIVS=||DEM POETAE IN=||SIGNIORIBVS ...**

Terentius Afer, Publius

Bautzen, 1561

VD16 ZV 19478

EX PHORMIONE. PROLOGO.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149822

EX PHORMIONE.

Antiquam tuam uenustatem obtines. 17
 Tu morem antiquum, atq; ingenium obtines. 19
 Harum rerum num. quid dixisti iam patri? 24
 Spero hanc rem euenturam nobis ex sententia. 31
 Quid isthuc est quod uos agitis? 33
 Nescis quantum hodie profueris mihi. 35
 Nescis ex quanta erumna me extraxeris. 35
 Non hoc imprudens feci. 36
 Ego isthuc satis scio. 36
 Equidem plus hodie boni feci imprudens, quam
 sciens ante hunc diem unquam. 39

EX PHOR- MIONE. PROLOGO.

Sibi responsum hoc habeat. 17
 Nunc quid nelin animum attendite. 24
 Adeste aequo animo per silentium. 30
 Simili utamur fortuna atq; usi sumus. 31

ACTV PRIMO.

Scena prima.

Nescis quo in metu & quanto in periculo
 Scies, modo ut ut tacere possis. 9 (sim. 7)
 Senem per epistolas pellexit, montes auri
 pollicens. 17.

Sic

ACTV PRIMO.

Sic est ingenium. 20
 Prouintiam cœpisti duram. 22
 Mihi usu uenit. 23
 Cœpi aduersari primo. 25
 Venere in mentem isthœc mihi. 27
 Hanc amare cœpit perditè. 32
 Seruiebat lenoni impurissimo. 33
 Restabat aliud nihil, nisi oculos pascere. 35
 Obsecrat ut sibi faciat eius copiam. 62
 Quid sit deniq? 71
 Illum Dij omnes perdant. 73
 Quid is fecit? 74
 Erit mihi bonum atq; commodum. 81
 Horum nihil refelles. 82
 Mihi paratæ lites. 83
 Persuasit homini. 85
 Isthuc uiri est officium. 89
 In te omnis spes est mihi. 89
 Omitte quæso hunc. 91
 Quid rei gerit? 95
 Non multum habet quod det fortasse. 95
 Imò nihil, nisi spem meram. 96
 Senem quoad expectatis uestrum? 97
 Non certum scio. 98
 Puer heus, nemon huc prodit. 102

SCENA TERTIA.

G. 4. Ex

EX PHORMIONE.

Expecto quàm mox ueniat. 9
Tu conijcito cetera. 14
Sine sumptu ingenuam, liberalem, nactus es. 16
Habes ita ut uoluisti. 17
Tu mihi nunc uidere fortunatus. 21
Tibi de integro est potestas etiam consulendi quid
uelis. 22

Ego in eum incidi infelix locum, ut neq; mihi sit
amittendi, nec retinendi copia. 24

SCENA QVARTA.

Nullus es, nisi aliquid iam tibi consilium celere
reperis. 1

Non potest celari nostra diutius iam audacia. 4

Quidnam ille commotus uenit? 6

Quid adhuc mali est? 7

Quam hic fugam, aut furtum parat? 14

Nescio quod magnum hoc nuncio expecto ma-
lum. 16

Domum pergam. 17 Reuocemus hominem. 17

Sta ilico. 18

Cedo quid portas obsecro; atq; si id potes uerbo
expedi. 20 Eloquere. 21

Quod ego huic subito exitio remedium inueniam
miser? 24

Si cò me fortunæ redeunt, abs te ut distrabar,

Nulla est mihi uita expetenda. 25

Hæc cum ita sint, tanto magis te aduigilare æquum
est. 26 Non

ACTV PRIMO.

Non sum apud me. 28
 Si te senserit timidum esse, arbitrabitur commea
 ruisse culpam. 30
 Quid faceres, si aliquid grauius tibi nunc facien-
 dum foret. 31
 Cum hoc non possum, illud minus possem. 32
 Quid conterimus operam frustra? 33
 Satin sic est. 35
 Quid si sic? 35
 Isthuc serua, & uerbum uerbo, par pari ut rea-
 spondeas. 36
 Ne te iratus suis dictis protelet. 37
 Tene. 38
 Non possum adesse. 40
 Tu quod faciam impera. 47

ACTV SECVNDO.

Scena prima.

ITA ne tandem uxorem duxit iniussa meo. 1
 O facinus audax. 3
 Quam causam reperient? 4
 Præter spem mihi obtigit. 9
 Ita sum irritatus, animum ut nequam ad cogitan-
 dum instituere. 10
 Incredibile est quanto illum ante eo sapientia. 17
 Meditata mihi sunt omnia mea incommoda. 18
 G S Opus

EX PHORMIONE.

Opus ruri faciendum. 20
 Nihil accidet animo nouum. 20
 Quid cessas hominem adire & blandē in princia
 pio loqui. 22
 Phaedriam uideo mihi ire obuiam. 23
 Mi patruē saluē. 24
 Satin omnia ex sententia? 26
 An id succenses nunc illi? 29
 O artificem probum. 29
 Ego ne illi non succenseam? 30
 Ipsum gestio dari mihi in conspectum. 33
 Nihil fecit quod succenseas. 33
 Hic in noxia est. 36
 Illi ad defendendam causam adest. 36
 Cum ille abest, hic praesto est. 37
 Tradunt operas mutuas. 37
 Probe eorum facta depinxit. 38
 Quod meritis est, ferat. 42
 Malitia fretus sua. 43
 Nostra ne ea culpa est? 45
 Ni nossem causam, crederem hunc uera loqui. 48
 Ad iudices uentum est. 52
 Non potuit cogitata proloqui. 53
 Timidum obstupescit pudor. 54
 Cesso adire senem. 55
 Here saluē. 56
 Saluum te aduenisse gaudeo. 56

Saluē

ACTV SECVNDO.

Salve columen familie. 57
Quid me in hac re facere uoluisti tibi? 61
Nihil est dictu facilius. 70
Dixisti pulchrè. 72
Non sic futurum est. 73

SCENA SECVNDA.

Ad te summa rerum redit. 3
Tu impulisti. 6
Sic opinor. 6
Iam instructa sunt mihi consilia omnia. 7
Factum est periculum. 12
Sapiunt mea quidem sententia. 21
Non potest satis pro merito tibi referri gratia. 25
Te ne asymbolum uenire? 25
Ille cura & sumptu absumitur. 26
Prior bibas. Prior decumbas. 26
Quid isthuc uerbi est? 29
Vide quid agas. 32

SCENA TERTIA.

Proh Deum immortalium fidem. 4
Ipsam esse opinor de quo agebam. 8
O audaciam. 13
Me ultro accusatum aduenit. 13
Adolescenti nihil est quod succenseam. 14
Ruri fere se continebat. 15

Abi

EX PHORMIONE.

Abi in malam crucem. 21
 Pergin absenti male loqui impurissime? 25
 Primum abs te hac bona uenia expeto. 31
 Redige in memoriam. 39
 Tentatum aduenis. 41
 Non te horum pudet? 45
 Dij tibi malefaciant. 47
 Mihi facta iniuria est. 60
 Num iniquum postulo? 64
 An ne hoc quidem adipiscar ego, quod ius publi-
 cum est? 65
 Haud desinam, donec perfecero hoc. 71
 Ipsum prohibeo domo. 78
 Sedulo dissimulat. 82
 Benè habent tibi principia. 83
 Amici inter nos simus. 84
 Ego ne tuam expetam amicitiam? 84
 Ego ne te uisum, aut auditum uelim? 85
 Habebis quæ tuam senectutem oblectet. 86
 Respice ætatem tuam. 87
 Satis iam uerborum est. 89

SCENA QVARTA.

Quanta me cura & sollicitudine afficit? 1
 Mihi in conspectum prodit. 3
 Saltem sciam, quid de hac re dicat. 3
 Videtis quo in loco res fiet. 6

Que

ACTV TERTIO.

Quæ in rem tuam sint, ea uelim facias. 9
 Id impetrabis. 12
 Deliberandum censeo. 17
 Res magna est. 18
 Nunquid non uis? 18
 Fecisti probè 18
 Incertior sum multo quàm dudum. 19
 Frater est expectandus mihi. 20
 Quod mihi de hac re dederit consilium, id exequar. 21
 Percontatum ibo. 22
 Ipsum uideo in tempore se huc recipere. 24

ACTV TERTIO.

Scena prima.

Multis modis es uituperandus. 1
 Illi consuleres, ne quid pateretur mali. 4
 Eius spes opesq; sunt in te uno omnes sitæ. 6

Iamdudum te absentem incusamus. 7
 Loquere obsecro, quonam in loco sunt res & fortuna meæ? 9
 Nunquid patri subolet? 10
 Quid spei est? 10
 Haud cessauit pro te eniti. 11
 Nihil fecit noui. 11
 Hac re (ut in alijs) hominem strenuum præbuit. 12
 Quid is fecit? 13

Confutabit

EX PHORMIONE.

Confutauit uerbis admodum iratum patrem. 13

Sic habent principia sese. 15

Adhuc tranquilla res est. 15

A sua palestra exit foras, 20

SCENA SECVNDA.

Audi obsecro. 1

Quin omitte me. 1

Tædet iam audire eadem millies. 2

At nunc dicam quod libenter audias. 3

Loquere, audio. 3

Quò nunc abis? 4

Nequeo te exorare, ut maneat triduum hoc. 4

Mirabar si tu mihi quicquam adferres noui. 5

Metuo ne quid suo suat capiti. 6

Non mihi credis? 7

Ariolare. 7

Fabula. 7

Gaudebis facto. 9

Somnium. 9

Experiere. 10

Adeon ingenio te esse duro atq; inexorabile, ut

neq; misericordia, neq; precibus molliri queas. 12

Adeon te esse incogitantem atque impudentem, ut

phaleratis dictis ducas me? 15

Hei ueris uincor. 16

Quàm uterq; est similis sui? 16

Quid

ACTV TERTIO.

Quid isthuc autem est? 18
 Quam indignum facinus. 26
 Nequeo exorare ut cum illo mutet fidem. 27
 Obrundis. 30
 Vera isthæc sunt. 32
 Dij tibi omnes quod est dignum dent. 34
 Si satis commemini, tibi quidem olim est dies præ
 stituta. 38
 Num ego isthuc nego? 39
 Non pudet uanitatis? 40
 Itane tandem facere oportet? 43
 Siccine hunc decipis? 43
 Imò enim uero hic me decepit. 42
 Is me fefellit. 45
 Ego isti nihilo sum aliter ac fui. 45
 Mca lege utar. 48

SCENA TERTIA

Scio equidem hoc esse equum. 6
 Solus seruare hunc potes. 6
 Sane hercle pulchre suades. 9
 Etiam tu hinc abis? 9
 Quid? ego uobis alienus sum? 12
 Dij bene uertant quod agis. 19
 Vide si quid opis potes afferre huic. 20
 Quantum opus est tibi argenti? loquere. 24
 Aufer te hinc. 27.

Opus

EX PHORMIONE.

Opus est mihi Phormionem ad hanc rem adiuto-
rem dari. 28

Præsto est audacissime. 29

Oneris quiduis impone. 29

Eamus ad eum ocyus. 30

Abi, dic, præsto ut sit domi. 31

Nunquid est quod opera mea uobis opus sit. 33

Nihil æque quod faciam lubens. 35

Qua uia isthuc facies? 36

Te hinc amoue. 36

ACTV QVARTO.

Scena prima.

Qua profectus causa hinc est Lemnum? 1
Quid illic quæso tam diu cōmorabere? 6
Me detinuit morbus. 8

Venisse eas saluas, audiui ex nauta, qui illas uexera-
rat. 10

Dicendum ordine est. 14

Te mihi fidelem esse, æque atque egomet sum mihi
scibam. 15

Si spreuerit me, plusquam opus est scito, sciet. 18

Vereor ne uxor hoc resciscat mea. 19

Scio ita esse. 22

Isthac mihi res sollicitudini est. 22

SCENA SECVNDA.

Ego hominem callidiorē uidi neminem, 1

Vix

ACTV QVARTO.

Vix dum dimidium dixeram intellexerat. 4

Dijis agebat gratias. 6

Hominem ad forum iussi operiri. 8

Sed quid pertinui belua? 11

Hunc adoriar. 25

SCENA TERTIA.

Expecto quam mox recipiat huc sese. 2

Venire saluum uolupte est. 5

Inueni (opinor) remedium huic rei. 11

Visum est mihi ut eius tentarem sententiam. 14

Prehendo hominem solum. 15

Inter uos hæc potius cum bona componantur gratia. 16

Hæc liberalis est & fugitans litium. 17

Quid hic cœptat? 21

Iam id exploratum est. 23

Sudabis satis, si cum illo inceptas homine, ea eloquentia est. 23

Non capitis eius res agitur sed pecunia. 26

Dic quid uelis dari tibi in manum? 28

His desistat litibus. 29

Hæc hinc faceffat. 30

Tu molestus ne sis. 30

Satin illi Dij sunt propitij. 31

Si aliquam partem æqui boniq; dixeris (ut ille est bonus uir) tria non commutabitis uerba hodie inter uos. 32

H

Quis

EX PHORMIONE.

Quis te isthæc iussit loqui? 34
Non potui melius peruenire eo quo nos uolumus.

36

Perge loqui. 36
Cedo quid postulat? 37
Vt nihil pudeat? 39

Vt ad pauca redeam, ac mittam illius ineptias, hæc
deniq; fuit eius postrema oratio. 43

Mihi ueniebat in mentem eius incommodum. 47

Ager oppositus est pignori. 56

Pluscula suppellectili opus est. 60

Opus est sumptu ad nuptias. 61

Impuratus me ille ut etiam irrideat? 64

Occidisti me tuis fallatijs. 67

Quantum potes me certiores fac. 69

Quæ illi res uortat malè 73

SCENA QVARTA.

Quid egisti? 1

Emunxi argento senes. 1

Aliud mihi respondes ac rogo. 3

Opera tua ad restim quidem mihi res redijt plani-
sime. 4

Vt te quidem omnes Dij Deæq; superi, inferi, man-
lis exemplis perdant. 6

Si quid uelis, huic mandes, quod quidem rectè cu-
ratum uelis. 7

Iniecta est spes patri posse illam extrudi. 11

Vxor

ACTV QVARTO.

Vxor ducenda est domum. 13

Tu id quod boni est excerpis, dicis quod mali
est. 18

Spacium apparandis nuptijs dabitur paululum. 21

Spacium sacrificandi dabitur paululum. 21

Per impluuium decidit de tegulis. 27

Vetuit aliquid noui negotij incipere. 29

Causa est iustissima. 30

SCENA QVINTA.

Quietus esto. 1

Ego curabo ne quid uerborum dent. 1

Hoc temerè nunquam amittam à me, quin mihi tes-
tes adhibeam. 2

Vt cautus est, ubi nihil opus est. 3

Ita opus facto est. 4

Quid tua (malum) id refert? Magni. 11

ACTV QVINTO.

Scena prima.

Vnde nunc mihi auxilium petam? 2

Vereor ne ob meum suum iniuria affici-
atur. 3

Vt egestas me impulit. 9

Ne animus fallit, aut parum oculi prospiciunt. 8

Nihil est quod uerear. 11

Ea est ipsa. 11

Respice ad me. 13

H 2

Concede

EX PHORMIONE.

Concede hinc à foribus, paululum isthorsum. 14
 Ne me isthoc posthac nomine appellaueris. 15
 Eho dic mihi quid tibi rei est cum familia hac? 21
 Malè factum. 24
 Virginem nuptum locavi huic adolescenti. 25
 Duas ne is uxores habet? 27
 Composito factum est. 29
 Nunc quid factu est opus, uide. 35
 Eum animo iniquo ferre aiunt. 36
 Per Deos atq; homines caue resciscat quisq;. 37
 Nemo ex me scibit. 38
 Sequere me, cetera intus audies. 38

SCENA SECUNDA,

Nonne id sat erat? 3
 Nonne sat erat ab illo accipere iniuriam. 3
 Etiam bugentum est ultro abiectum. 4
 Aliquid flagitij conficiat. 5
 Etiam ne id dubium est? 9
 Ita faciam ut frater censuit. 11
 Prouisum est ne hinc abeat. 14

SCENA TERTIA,

Factum uolo. 4
 Bene parata indiligenter tutatur. 5
 Nollem datum. 13
 Ecquid locutus cum ista es? 15
 Transégi. 16

Quid

ACTV QVINTO.

Quid ait tandem? 16

Vterq; alteri est cordi. 17

Quid isthuc nostra? 17

Quid? deliras? 17

Non temere dico. 19

Redi mecum in memoriam. 19

Vide ne in cognatam pecces. 20

Ne nega. 20

Nunquam me hodie concedes mihi? 22

Ita me seruet Iuppiter. 24

Aut scire aut nescire hoc uolo. 26

Ita ne paruum mihi fidem esse apud te? 27

Vin me credere? 27

Vin satis quæsitum mihi isthuc esse? 28

O Iuppiter, Dij nos respiciunt. 34

Quo pacto id potuit? 35

Non satis tutus est ad narrandum hic locus. 35

Ne filij nostri quidem hoc resciscant uolo. 36

SCENA QVARTA.

Letus sum (ut me res sese habent) fratri obtigisse
quod uult. 1

Cura sese expediuit. 4

Ego nullo possum remedio me exoluere ex his tur-
bis. 5

Non me domum reciperem, ni mihi esset spes ostē-
sa. 7

SCENA QVINTA.

H 3

Nunc

EX PHORMIONE.

Nunc una res restat mihi, quæ etiam conficienda, 3

Vicissim partes tuas acturus est. 7

Te suam rogavit ut ageres causam. 8

Potaturus est apud me. 9

Vide quis egrediatur. 12

SCENA SEXTA.

Hominem propero inuenire. 5

Num tu intelligis quid hic narrat? 6

Ad lenonem hinc ire pergam. 7

Vapulabis. 10

Familiarem oportet esse hunc qui minatur malum. 12

Is ne est quem quæro? an non? ipse est. 13

Omnium qui uiuant homo honoratissime. 14

Sine controuersia à Dijs solus diligeris. 15

Ita uelim. 16

Quid isthuc credam ita esse? 16

Mihi dici uelim. 16

Satis ne est, si te delibitum gaudio reddo? 17

Quin tu hinc pollicitationes aufer. 18

Rectà domum sumus profecti. 20

Ponē apprehendit me pallio. 24

Suspensio gradu ire perrexi. 28

Accepsi, astiti, animam compressi, aurē admoui. 28

Pulcherrimum facinus audi. 30

Penē exclamaui gaudio. 31

Aliquid credito esse cause, 35

ACTV QVINTO.

Me censeri potuisse omnia intelligere intra ostium
intus quæ inter se ipsi egerint? 36

Ego quoq; audiui illam fabulam. 38

SCENA SEPTIMA.

Re ipsa reperi. 6

Nunc gestus mihi, uultusq; est capiendus nouus. 7

Hinc concedam in angiportum. 8

Quo me asinulaueram ire non eo. 10

SCENA OCTAVA.

Dijs magnas merito gratias habeo, atq; ago. 1

Euenere hæc nobis prosperè. 2

Nos ad te ibamas. 6

Quid ad me ibatis? 8

An uerebamini ne non id facerem quod recipis-
sem semel? 8

Curavi ut mihi esset fides. 12

Est ne liberalis? 12

Ita ut par fuit. 15

Hic dehortatus est me. 17

Qui erit rumor populi, si id feceris? 18

Quo ore redibo ad eam quam contempserim? 19

Non est æquum me propter uos decipi. 34

Vestri honoris causa. 35

Tantundem dotis dabat. 36

I in malam rem. 37

Etiā credis te ignorari, aut tua facta? 38

H 4

Irri-

EX PHORMIONE.

Irritor. 39

Fac periculum. 40

Quid id nostra? 47

Eam clam educat. 50

Obsecro ne facias. 51

Oh tun is eras? 52

Vt ludos facit. 52

Missum te facimus. 53

Quid me ludificamini? 55

Quo pacto, aut unde hæc hic rescivi? 59

Me dixisse nemini, id certo scio. 60

Monstri simile. 61

Inieci scrupulum. 61

Emori satius est. 63

Animo uirili præsentiq; sis. 64

Vides peccatum tuum esse elatum foras, neq; iam
id celare posse te. 65

Hunc imparatum poterimus nostro modo ulcisci. 69

Gladiatorio animo ad me adfectant uiam. 71

Vereor ut placari possit. 72

Ego redigam uos in gratiam. 73

De medio excessit. 73

Itane agitis mecum? 75

Satis astute adgredimini. 75

Tanta ne affectum hominem quenquam esse auaricia? 84

ACTV QVINTO.

In id redactus sum loci, ut quid agam cum illo ne-
sciam prorsus. 86

In ius eamus. 88

Ita ne agitis? 92

Nisi sequitur, pugnos in uentremingere. 95

Vel oculum exculpe. 96

Est ubi uos ulciscar locus. 96

SCENA NONA.

Quis nominat me? 1

Quid isthuc turbæ est obsecro? 1

Quid nunc obticuiisti? 2

Hercle ubi sit nescit. 4

Caue isti quicquam credas. 4

Pergin credere? 7

Quid obsecro huic credam, qui nihil dixit? 8

Delirat miser timore. 8

Non temere est quod tu iam times. 9

Factum est abs te scdulo. 12

Non opus est dicto. 14

Scito huic opus est. 14

Dij melius dent. 16

Proh Dij immortales facinus indignum & ma-
lum. 19

An quicquam hodie est factum indignius? 20

Ad uxores uentum est. 21

Vinolentus ferme ab hinc annos quindecim muli-
erculam eam compressit. 28

H S

E me

EX PHORMIONE.

E medio abiit. 30

Fit in re hac scrupulus. 30

AEquo animo hoc feras. 31

Quid sperem? 33

An mea forma atq; etas nunc magis expetenda
est? 35

Quid mihi nunc adfers? 36

Quamobrem expetem aut sperem fore? 40

Iam supplicij satis est mihi. 40

Quid ego nunc commemorem singillatim. 40

Noni æque omnia tecum. 43

Marito ne hoc meo uidetur factum? 44

Minime gentium. 44

Accusando fieri insectum non potest. 45

Quid uis amplius? 46

Prius quàm huic respondes temere audi. 48

Quo ore illum obiurgabis? 53

Faciet, ut uoles. 54

Iam scias meam sententiam. 54

Eius iudicio permitto omnia. 56

Quod is iubebit, faciam. 57

Benigne dicis. 62

Me ad cenam uoca. 64

Eamus intrò hinc. 65

SEN